

Movent fitxes a l'escac valencià

Des del passat Nadal, membres dels governs català i valencià mantenen contactes per restablir una mínima relació institucional. En aquestes converses ha pres protagonisme, com a mitjancer, l'expresident del Parlament de Catalunya Joan Rigol. Com fa poc més de cinc anys, quan es tancà l'anomenat "pacte lingüístic" que ara ha trontollat.

El matí del passat 22 de desembre, l'*in crescendo* que havia experimentat el reviscolament del conflicte lingüístic va arribar al clímax. El conseller de Cultura, Educació i Esports de la Generalitat Valenciana, Alejandro Font de Mora, visitava la seu de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) —l'ens que fa sis anys va crear el seu partit, amb el suport del PSPV-PSOE— i comunicava als seus integrants que no estan autoritzats a emetre cap tipus d'opinió al voltant del nom de la llengua, a més d'amenaçar-los d'emprendre accions legals.

Tretze dels vint acadèmics enlestiren per aquell dia un dictamen en què advocaven per la doble denominació "valencià/català" a l'hora de referir-se internacionalment a l'idioma propi. El ministre d'Afers Estrangers, Miguel Ángel Moratinos, havia reobert la capsula dels trons, dividint una llengua en dues, un fet que va agrair el PP, conscient que qualsevol matisació posterior feta pels socialistes els serviria per acusar-los de menystenir el poble valencià i de seguir els dictats del "partit radical" a què estan subjectes.

La no aplicació del Pla Hidrològic havia servit per desterrar la destrala de "l'egoisme" característic dels "veïns del nord", i la rectificació exigida per ERC al PSOE quant al tema de la llengua despertava el fantasma del pancatalanisme.

Alto el foc. L'aturada que pateix l'activitat política durant l'època nadalenca va

ser aprofitada pel conseller portaveu valencià, Esteban González Pons, per acostar posicions. Ell, que havia estat un dels més grans atiadors del foc encès; ell, que amb declaracions recents però ja mítiques —com ara "queda inaugurat el conflicte lingüístic"— havia caigut en el populisme més fal·laç; ell mateix, després de l'avís de Font de Mora als acadèmics, va començar a refer la relació distant però necessària amb l'executiu català.

Aquests primers contactes, absolutament secrets, tenien un interlocutor sorprenent: Joan Rigol. Qui va presidir el Parlament català la darrera legislatura i Unió Democràtica de Catalunya durant tretze anys, ja havia estat una figura clau en la creació de l'AVL. El seu pas pel Senat el va fer coincidir amb González Pons, que va ser portaveu del PP a la cambra alta abans d'aterrar al Govern valencià. El germà del president de la Generalitat de Catalunya i secretari del Govern, Ernest Maragall, era la tercera persona encarregada de reobrir les relacions institucionals. Rafael Alemany, un dels tretze acadèmics que van subscriure el dictamen, també hi ha participat.

El diari *Levante* ha afirmat que González Pons va reunir-se aquells dies amb el president, Pasqual Maragall, i el conseller en cap, Josep Bargalló. A més de trobar una eixida a la polèmica lingüística, haurien explorat preocupacions comunes d'ambdós executius respecte al finançament de la sanitat i les infraestructures.

Francesc Camps i Pasqual Maragall, durant els funerals per les víctimes de l'11-M. Encara no han mantingut cap cimera, malgrat els múltiples temes que els afecten conjuntament.

Al més alt nivell. De fet, segons ha pogut saber aquest setmanari, sembla que hi ha hagut converses recents entre els dos presidents. Maragall i Camps no han fet encara cap cimera oficial, però a través de la premsa ja havien mostrat la seua disposició al diàleg.

Aquest intercanvi de parers hauria permès que Camps, el passat dia 18, es mostrara procliu a "tenir iniciatives conjuntes en tot l'eix mediterrani, un espai per parlar de futur que ens pareix molt interessant". Cal remarcar que l'eix mediterrani de què parla Camps és el que va d'Algesires a l'estat francès, no l'euroregió que sí que va acceptar el seu homòleg balear, Jaume Matas. Un espai de potenciació econòmica que és el mateix que proposa el PSPV-PSOE, amb l'argument que el País Valencià guanyaria la centralitat d'aquesta nova xarxa.

La setmana abans el conseller d'Economia, Gerardo Camps, havia afirmat amb rotunditat que el País Valencià "sap on està i no necessita euroregions de cap mena". 48 hores després, des de Múrcia, el president valencià plantejava d'impulsar el tren d'alta velocitat per tot l'espai mediterrani.

Les converses secretes sembla que han estat, directament, entre Francesc Camps i Pasqual Maragall

Estricta prudència. Al capdavant, tot i que de forma subreptícia, l'executiu de Camps ha hagut de moure fitxa i acceptar la importància del corredor mediterrani per als empresaris valencians, malgrat que en aquest corredor hi haja Catalunya, l'enfrontament amb la qual ha estat la base de la seua acció de govern els últims mesos.

El distanciament i la cura amb què es pronuncia sempre el Govern valencià davant qualsevol possible relació amb el Principat l'encomana als representants empresarials, que actuen com a caixa de ressonància dels dictats de l'executiu, encara que això els perjudique econòmi-

cament. Qualsevol tímida referència, per exemple, a la millora de les comunicacions amb Catalunya, pot ser matisada després, sempre a la baixa.

És el cas de l'eix ferroviari que impulsa Ferrmed –una associació sense ànim de lucre amb seu a Brussel·les que aplega, entre altres, els ports de Barcelona, Tarragona i Almeria-Motril, i empreses importants com Seat–, que demana una línia de mercaderies moderna d'Algesires a Duisburg –a la conca del Rin, on es concentra bona part de la indústria alemanya–. Des del PP aposten per l'eix Gibraltar-Pirineus a través de Sevilla, Madrid i Saragossa, i això explicaria que l'empresariat valencià i fins i tot l'Autoritat Portuària de València, que presideix Rafael Aznar, hagen rebaixat les seues expectatives i no s'hi impliquen a fons. La Cambra de Comerç de València, presidida per Arturo Viroque, va estalviar-se subterfugis i des de bon començament se'n va desentendre.

L'Associació Valenciana d'Empresaris (AVE), un *lobby* de pressió, sí que ha intentat d'estrènyer llaços amb el Principat. El seu president, Francisco Pons, va reunir-se a mitjan desembre amb Pasqual Maragall i el conseller d'Economia i Finances, Antoni Castells, a més de pactar una pròxima trobada amb el Cercle d'Economia. Pons vol enfortir l'eix Balears-Lisboa tant com el mediterrani.

Interessos polítics a banda, és evident que els empresaris valencians estan delerosos d'una actitud molt més constructiva del Govern Camps, ja que el frontisme vers Catalunya no els beneficia gens.

Francesc Camps té el recurs de la "batalla de l'aigua". Ja anuncia mobilitzacions conjuntes pel juny, quan es compleisca un any de la derogació del PHN per part del Govern espanyol. És un tema que fereix sensibilitats, ideal per a recórrer-hi, quan s'escaiga. L'arribada al Principat d'aigua del Roine podria comportar un minitransvasament de l'Ebre a les comarques castellonines, tot i que no són les més necessitades.

"Salvem l'AVL". Com si es tractara del lema d'una plataforma més, l'expressió resumeix un dels grans pols negociadors d'aquests dies entre els polítics valencians i catalans.

El Govern valencià vol evitar la doble denominació “valencià/català”, a canvi de la més rocambolesca “llengua que s’anomena valencià a la Comunitat Valenciana i català a Catalunya”.

Els tretze acadèmics que defensen el dictamen han demanat al lletrat de l’AVL un informe en què aquest aclaresca la legalitat de l’actuació de Font de Mora. Quatre dels cinc membres de la junta de govern de la institució –entre ells la presidenta, Ascensión Figueres, del PP– van aprovar la mesura; l’altre es va abstenir.

González Pons també té la missió de calmar els ànims a l’AVL. S’ha especulat molt amb la possible dimissió dels signants del dictamen –i de Figueres, que ja ho ha intentat– i la sentència de mort que això significaria per a l’ens. Ha d’aconseguir alterar el contingut del document sense que ningú plegue. Té el suport dels “negociadors” catalans, que entenen que l’extinció de l’AVL, només sis anys després de crear-se, podria empitjorar la situació. El dia 18 el conseller va reunir-se amb la presidenta i alguns signants del document, a fi de fer-lo públic, amb definició rocambolesca inclosa, això sí.

Fonts de l’AVL consultades per aquest setmanari asseguren que treballaven des de fa temps en un dictamen acceptat pels vint membres amb la fórmula “valencià/català”. L’actuació de Moratinos, seguida de pressions arribades des del PSOE perquè es publicara ràpidament, va fer recular els sectors propers al PP. “Aprovarem el que voldrem; la gent que pense com vulga, però les pressions no ens faran canviar de criteri”, sentencien. “Vam ser pulcres, vam deixar passar les eleccions valencianes i les espanyoles, però la pèrdua del PP a Madrid i l’atac constant d’aquest contra el tripartit ens ha fet molt mal. Però és millor que tots els acadèmics aprovem el dictamen, i amb el PP governant el País Valencià.”

Molts empresaris i pocs polítics.

“No hem de perdre el terreny guanyat, l’AVL va ser un pas endavant important.” Jordi Pujol refermava aquesta idea només accedir a l’hotel Valencia Palace, on el passat dia 17 pronuncià una conferència organitzada pel Club de Encuentro Manuel Broseta.

Jordi Pujol i Esteban González Pons, al hall de l’hotel on l’expresident català va pronunciar la seua conferència del dia 17. El conseller valencià volgué fer evident la seua presència.

Feia anys que aquest fòrum intentava comptar amb les paraules de l’ara ex-president català. Entre el públic, destacava la presència del món de l’empresa (Francisco Pons –AVE–, Rafael Ferrando –president de la Confederació Empresarial Valenciana i vicepresident de la CEOE– o Joan Roig –Mercadona–) i l’absència de polítics: hi havia la plana major del Bloc, hi havia Joaquim Puig (PSPV-PSOE)... i Esteban González Pons, l’únic membre del Govern valencià i de la cúpula del PP que assistí a l’acte. El conseller sense cartera no va amagar-se a l’hora de saludar efusivament Pujol davant tots els flaixos dels periodistes gràfics, al hall de l’hotel.

L’expresident volgué fer evident a l’auditori els “interessos geoeconòmics” que comparteixen Catalunya i el País Valencià. Per això, afegí, “és un disbarat marginar Catalunya fent una mena de pacte Madrid-València, perquè a tots dos els cal passar després per Barcelona”. Va reivindicar el desenvolupament del potencial econòmic de “la Mediterrània nord-occidental”, com ja va fer –recordà– l’any 1987 a Estocolm, un eix alternatiu –tot i que més modest– al que

va de Milà a Londres. Advertí que ningú no entendre que se’n vaja ni una gota d’aigua del Principat al País Valencià, perquè “no és a Catalunya on sobra aigua”. En la seua etapa com a president –afirmà contundentment– va apostar fort per fer-la arribar al País Valencià, “i això ens ha costat quatre o cinc diputats”. Demanà una gran reunió entre els territoris implicats per veure “què fer d’aquí quatre, cinc o nou anys”. I va referir-se succintament al tema lingüístic: es mostrà convençut que “anar enrere per qüestions nominalistes ens faria perdre a tots, i, sobretot, a la llengua”.

No precisament per evitar que perda la llengua, sinó per evitar que es malbarate l’AVL que tan gelosament va parir l’àmbit polític, s’estan esmerçant tots els esforços possibles, tant el PP com el PSOE i CiU. Potser d’ací poc temps, també des de l’esfera política, si cal fer servir la llengua per qualsevol finalitat, es reobriran les ferides que ara es pretenen segellar. Mentrestant, maltractament de la llengua a banda, qui dia passa any empeny.

Víctor Maceda